

Projekt je financovaný z Európskej únie

Tesár a jeho zručnosti

Drevo je jedným z najstarších stavebných materiálov. Jeho ručné opracovanie zahŕňa celý rad operácií:

- rezanie
- sekание, štiepanie, tesanie
- dlabanie
- vŕtanie a kolíkovanie
- hobľovanie
- zbíjanie a skrutkovanie
- rašpľovanie a pilovanie
- brúsenie a tmelenie

Rezanie

Pri ručnom rezaní dreva sa najčastejšie používa stolárska a oblúková píla.

Dlabanie

Drevo pred dlabaním podložíme pevnou drevenou podložkou a upevníme stužovadlom. Pracujeme len s ostrým dlátom s rovným ostrím. Na dláto netlčíme kladivom, ale stolárskou kyjaničkou.

Dláto začíname pracovať 1 až 2 mm čelom za rysku označujúcu otvor, ktorý budeme dlabiť, kolmým smerom na vlákna a pokračujeme opatrne v smere vlákien. Potom vyseknutím odstránime osekanú vrstvu a celý postup opakujeme, kým nedosiahneme požadovanú hĺbku.

Vrtanie

Ide o činnosť, pri ktorej vrtákmi vytvárame kruhové otvory v dreve.

Hobl'ovanie

Hobl'ovaním vyrovnávame a začisťujeme plochy, príp. tvary. Drevo sa hobľuje pozdĺž vlákien a na čele.

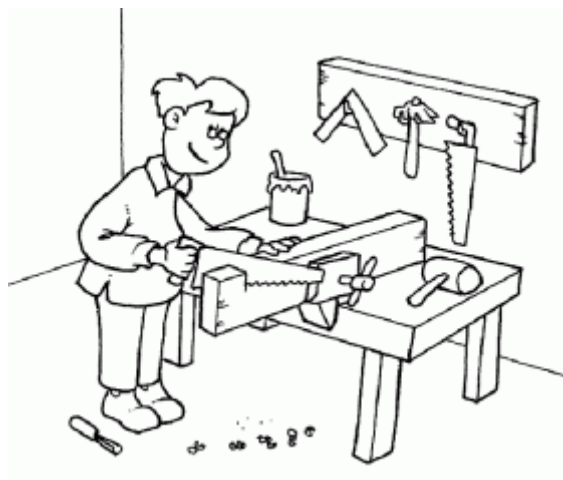
Spájanie hraneného a doskového reziva

Pomocou spojov predlžujeme prvky po dĺžke, skladáme po šírke a výške, spájame ich pod uhlom alebo pripevňujeme ich k podperám.

Spoje drevených konštrukcií rozdeľujeme na:

- tesárske spoje
- spoje pomocou rôznych spojovacích prostriedkov / klinec, skrutky, kolíky.../
- lepené spoje

Tesárske spoje

Rozdeľujeme ich:

- spoje hraneného reziva a guľatiny
- spoje doskového reziva

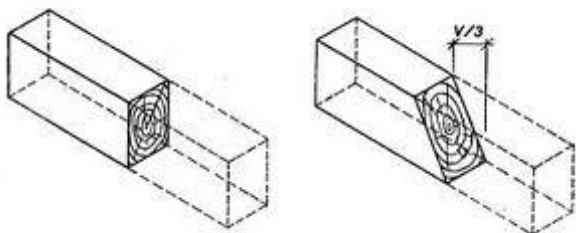
V praxi poznáme:

- **pozdĺžne spoje** – zraz, plátovanie

- **priečne spoje** – zapustenie, čapovanie, preplátovanie, osedlanie

Plátovanie

Ide o predĺžovanie drev, pri ktorom sa spájané dreva stýkajú časťami čiel i pozdĺžnych plôch. Proti bočnému posunu je treba spoj zabezpečiť napr. drevenými kolíkmi.

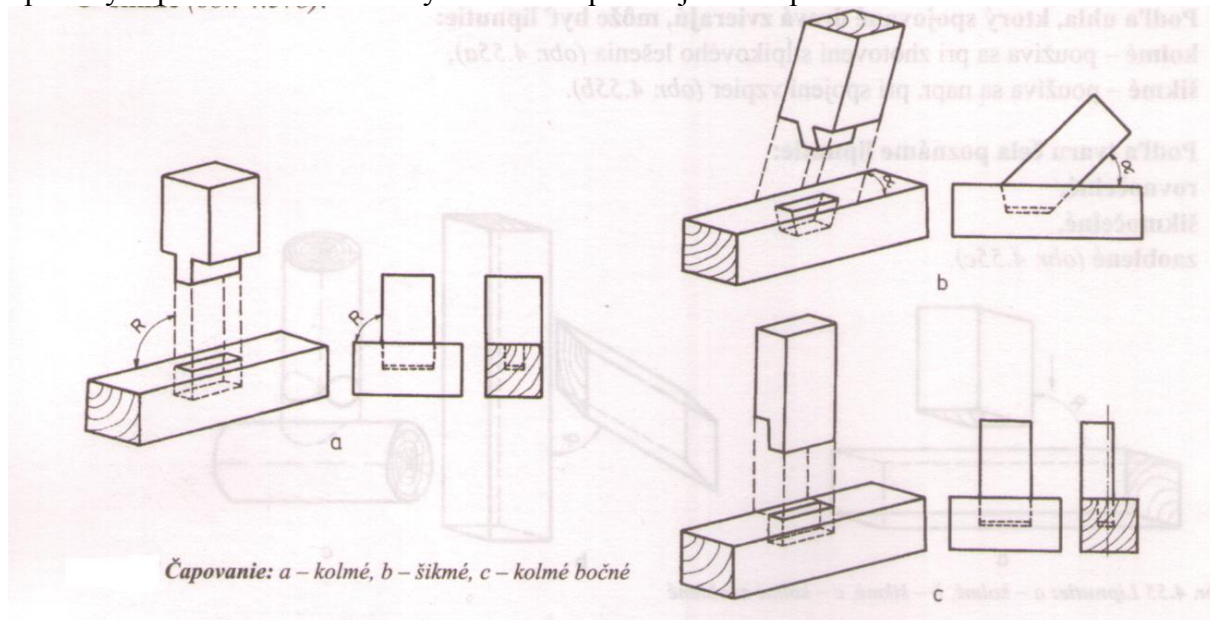

Zapustenie

Je spoj dvoch vzájomne kolmých alebo šikmých drev /pod rôznym uhlom/.

Čapovanie

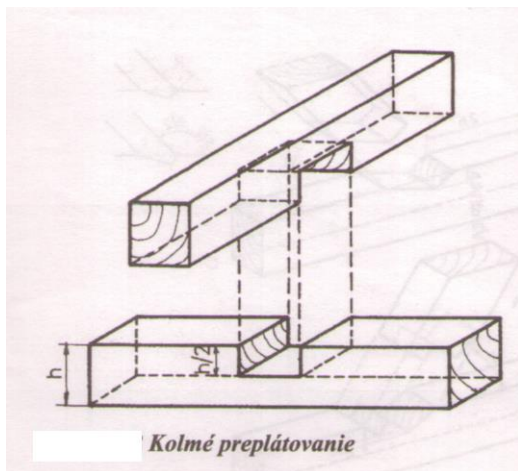
Je spoj dvoch vzájomne kolmých alebo šikmých drev, z ktorých koniec jedného dreva je opatrený čapom a druhé drevo výdlabom zodpovedajúcim čapu.

Čapovanie: a – kolmé, b – šikmé, c – kolmé bočné

Preplátovanie

Je spoj dvoch vzájomne na seba kolmých alebo šikmých drier, ktoré majú vzájomne si zodpovedajúce zárezy.

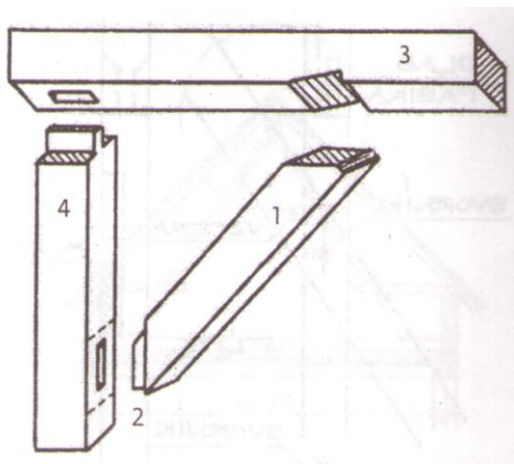

Kampovanie

Ide o šikmé alebo kolmé spojenie dvoch hranolov, pričom zárezy sú do $1/3$ alebo max. $1/2$ hĺbky.

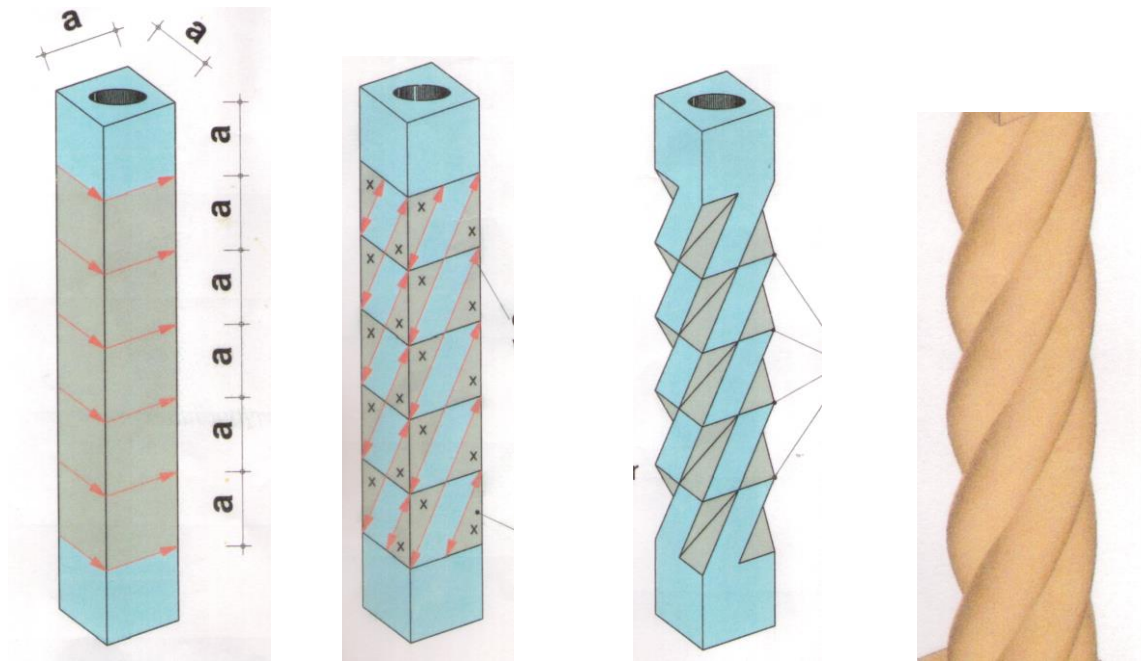
Osedlanie

Je spojenie dvoch drier ležiacich v rôznych rovinách, z ktorých jedno má zárez /sedlo/ a druhé je spravidla bez zárezu.

Spoje sedla s pásikom: 1 – pásik,
2 – vháňaný čap, 3 – väznica, 4 – stĺpik

Tvorba ozdobných stĺpikov rôzneho typu:

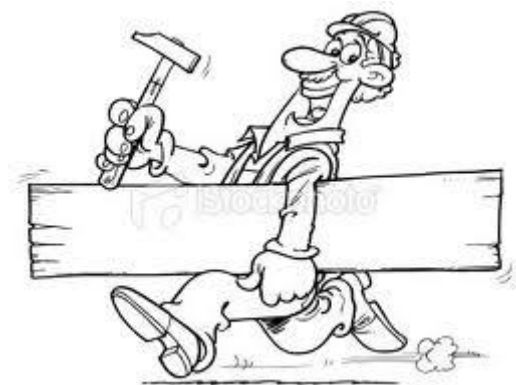

Spojovacie prvky na zaistenie spojov

Tesárske spoje musia byť presné a pevné kvôli statickej bezpečnosti dreveného krovu.

Používajú sa :

- drevené kolíky
- tesárske skoby
- oceľové svorníky
- klince atď.

Tesárske spoje sú dlhodobo odskúšané a pri presnom a správnom vyhotovení aj veľmi trvanlivé a estetické.

